

VAN VIER-EN-TWINTIG MERELS.

De Barnardo-Homes. Of wel: de Barnardo-Tehuizen. Dat zijn zulke mooie, zegenrijke inrichtingen in Engeland, dat ik jullie daar noodig eens van vertellen moet. Omdat het hier *kinderen* betreft, kinderen, die gered worden uit de allerdiepste ellende der groote steden, ellende, als wij hier niet kennen in ons Holland. Omdat het alles tot stand is gekomen, doordat een jonge student zoo diep getroffen werd door de ellende der verwaarloosde kinderen, die hij zag op zijn avondwandelingen door Londen.

Die jonge student studeerde in de medicijnen, moest dus dokter worden. Hij heette Thomas Jones Barnardo. Hij werd in 1845 geboren, in Ierland. Doch voor zijn studie ging hij naar Londen. Daar gaf hij zich voor zijn vrije uren op als vrijwillig Leeraar aan een armenschool in het Londensch East-end.

Misschien heb je daar al weleens van gehoord. East-end beteekent de Oostelijke wijk, het oostelijk deel dus van Londen. Daar moeten de menschen nog leven in krotten en sloppen, groote gezinnen in kleine kamers, in de diepste armoe.

Het zal omstreeks 1862 geweest zijn, dat de toen zeventienjarige Barnardo in die wijk kwam. En diep was hij bewogen door alle ellende. Maar wat hij 't vreeselijkst vond, dat was de ellende der kinderen. Tallooze kinderen zwierven verlaten rond, zonder tehuis. Aan hun lot overgelaten door hun ouders, of soms uit vrijen wil aan het zwerven gegaan, omdat het thuis niet uit te houden was. De stumpers leefden van bedelen, en ook wel van stelen. Ze sliepen tezamen onder bruggen, in stallen en schuren.

Ik heb eens een plaatje gezien. Het stelde de jonge Barnardo voor, een stallantaarn in de hand, gebukt over een groepje slapende kinderen, die een toevlucht gezocht hadden op het stukje wal, of stukje straat, onder een brug. Denk maar aan de Utrechtsche bruggen, dan kun je begrijpen hoe je onder een brug tenminste droog en in sommige gevallen zelfs voor den wind beschut kunt liggen.

De student Barnardo trok zich de zaak der arme straatkinderen aan. Voor niets anders wilde hij leven. Hij ging overal om hulp, om geld, om steun. En zóó groot was de kracht, waarmee hij de menschen overtuigde van het noodzakelijke der hulp, die gegeven moest worden, dat hij reeds in 1866 een Tehuis voor Jongens kon openen, het eerste Barnardo-House. Reken eens uit — toen was hij zelf pas een-en-twintig jaar. Later werd hij Dr. Barnardo, maar zijn werk was niet anders dan leven voor de ongelukkige kinderen.

In 1873 richtte hij een Tehuis voor meisjes op. En van toen af groeide zijn werk ontzaggelijk. Hoe moet hij overal gepleit hebben, om zooveel hulp en steun te krijgen! Want je begrijpt toch wel, hoeveel geld er telkens mee gemoeid was, om weer een nieuw Tehuis in te richten. Het ging er niet om, ze even een bed, een droog pak kleren en een maal te geven, neen, ze moesten voorgoed van de straat gered worden. Ze moesten geregeld leeren leven, een ambacht leeren, waardoor ze nooit meer terug behoefden te keeren tot het zwervende leven. Ze moesten ook hun vrijen tijd daar doorbrengen, waar ze niet in de verleiding kwamen, weer aan 't zwerven te gaan. Want onbegrijpelijk genoeg schijnen er kinderen te zijn, die zelf niets liever willen dan dit zwerven, ondanks honger en kou en verlatenheid. In Rusland zijn tegenwoordig zooveel van die verlaten kinderen. Daar is de regering zelve bezig, zich over hen te ontfermen en ze in opvoedingsgestichten bijeen te brengen. En dan is 't vaak onmogelijk, ze daar te houden. Voor de meest zwerfzieken heeft men nu een Tehuis gebouwd op een eiland in de Zwarte Zee, zeven Kilometer van de kust af. En nu is 't toch herhaaldelijk voorgekomen, dat er een

ontvluchtte, die de zeven Kilometer, zeventuizend Meter, zwom naar den vasten wal, en het zwervend leven weer begon!

Barnardo zag ook het groote belang in, de kinderen uit die gezinnen, waar ze niet verzorgd werden, heel vroeg weg te krijgen, vóór ze al zoo gewend waren aan het ongebonden leven. Zoo richtte hij een zuigelingen-tehuis op. Ergens op het eiland Yersey, je weet wel, een dier Engelsche eilanden aan de Fransche kust, kwam een tehuis voor kinderen van 5—10 jaar.

Hij stichtte ambachtsscholen en industriescholen voor de jongens en meisjes der Barnardo-Houses. Op Landbouwscholen, die hij stichtte, maakte hij flinke landarbeiders van zijn jongens. En dan zag hij ze graag naar Canada vertrekken. Maar om toch te vooral zorgen, dat ze niet in verkeerde handen vielen zooals zoovele landverhuizers, richtte hij zelf een bureau op, dat voor hun overtocht zorgde. En als ze dan in Canada kwamen vonden ze daar plaatsing op een heel groote farm, die hen altijd gebruiken kon, in Manitoba. En vanuit Engeland werd altijd door een wakend oog op ze gehouden.

De meeste meisjes der Barnardo-Houses worden dienstbode of werkster. En Barnardo bedacht alweer, zèlf een verhuurkantoor op te richten, dat goed onderzoek deed naar de gezinnen, waar de meisjes geplaatst werden.

Twee groote koffiehuisen zijn er in 't Londensch East-End, speciaal opgericht door Dr. Barnardo, voor zijn werkjongens en werkmeisjes, dat ze in eigen omgeving hun maaltijden kunnen gebruiken tijdens hun werkdagen op fabrieken of in huishoudens.

In 1905 stierf hij, en zelden zal een man schooner Levenswerk hebben achtergelaten. Toen al was het aan *hem* te danken, dat zestigduizend jongens en meisjes van verwaarloosde en verwilderde kinderen, flinke en brave menschen in de maatschappij waren geworden. En dat aantal stijgt elk jaar.

Want Engeland begreep, dat dit prachtige werk niet mocht eindigen met den man die het begon. Om zijn nagedachtenis te huldigen heeft Engeland het beste gedaan, wat het doen kon: zóóveel geld bijeengebracht, dat het voortbestaan der Barnardo-Stichtingen verzekerd is, ook, nu de Stem zwijgt, die altijd maar weer vroeg, en pleitte.

Cnlangs werd er in de krant zoo iets aardigs van de Barnardo-Houses verteld. In Londen is een geweldig groote zaal, de Albert Hall. Daarin vierden drieduizend kinderen van de Barnardo-Houses feest.

Het heerlijkste van het feest was het diner. En het heerlijkste van het diner was weer een taart, neen maar, wat een taart! Een taart, zoo groot, dat alle drieduizend zoo op 't gezicht wel wisten: „Daar is een lekker stukje voor mij bij.” De taart woog vijfhonderd pond en werd door vijf sterke koksmats gedragen. De chekok moest een trapje van drie treden gebruiken om er van boven bij te kunnen en de taart aan te snijden.

Je kunt begrijpen, wat de drieduizend Barnardo-kinderen daar een plezier om gehad zullen hebben.

Alleen één ding hoop ik, en van één ding ben ik niet heel zeker — of de taart *lekker* geweest zal zijn?

NANNIE VAN WEHL.